

Besøkssenter våtmark

Oslo

Opplegg for 3. - 4. trinn

Besøkssenter våtmark Oslo har som mål å formidle viktigheten av natur og biologisk mangfold. Vi har gratis pedagogiske opplegg for grunnskolen. Disse gjennomføres på våre avdelinger ved Østensjøvannet i Oslo, og Lilløyplassen på Fornebu. Noen utvalgte opplegg kan også holdes i skolens nærområde.

Fra Kunnskapsløftet 2020, Overordnet del: «Skolen skal bidra til at elevene utvikler naturglede, respekt for naturen og klima- og miljøbevissthet.»

Oppleggene under passer spesielt godt inn i det tverrfaglige temaet «Bærekraftig utvikling».

Innhold

Viktig informasjon:	1
Spørsmål og bestilling	2
Våre avdelinger:	2
Om oppleggene:	2
Vårtegn	3
Insektenes verden	4
Livet i Østensjøvannet	5
Livet i fjæra	6
Vinternatur	7
Hvorfor er dyr forskjellige?	8
Friluftsliv	9

Viktig informasjon:

- Oppleggene krever aktiv deltagelse fra lærerne. Det forventes at lærerne hjelper til med organisering og sørger for ro og orden blant elevene. Lærerne har også ansvaret for sikkerheten til elevene, også dersom undervisningsopplegget holdes i nærheten av vann.
- Det er behov for minst to deltagende lærere i de fleste oppleggene.

- Vi oppholder oss hovedsakelig utendørs. Husk å kle dere godt, vi er ute i all slags vær!

Spørsmål og bestilling

For spørsmål og bestilling, ta kontakt på: booking@vatmarkoslo.no

Ta med informasjon om:

- ønsket dato – minst tre alternativer
- ønsket undervisningsopplegg
- antall elever
- hvilken avdeling du ønsker å besøke
- hvilken skole dere kommer fra
- navn og nummer til ansvarlig lærer som skal følge elevene
- det er elever som bruker rullestol, har allergier eller andre behov for tilrettelegging

Våre avdelinger:

Besøkscenter våtmark Oslo har to avdelinger. En avdeling er lokalisert på Lilløyplassen på Fornebu, og den andre avdelingen finner du ved Østensjøvannet i Oslo. Hvor de ulike oppleggene holdes, finner du i beskrivelsene under. Du finner mer informasjon om senteret og våre to avdelinger på www.vatmarkoslo.no.

Om oppleggene:

- Oppleggene er tilpasset Kunnskapsløftet 2020.
- Varighet på oppleggene er oppgitt i beskrivelsene under, men kan tilpasses noe ved behov.
- Gruppene kan spise medbrakt lunsj i løpet av opplegget.
- Alle opplegg har valgfritt for- og etterarbeid.

Vårtegn

Innhold:

Opplegget vil variere noe etter været og hvor langt våren har kommet. Noen aktiviteter gjøres med halv klasse. Da har vi planlagt lærerstyrte aktiviteter til den andre halvdel. Noen av de mulige aktivitetene dagen kan inneholde er:

- Vårtegn: vi leter etter tegn i naturen på at våren er på vei.
- Vårtegnbingo: hvilke vårtegn finner vi?
- Trekkfugl-leken: elevene får prøve seg som trekkfugler. Klarer de å komme seg fra Afrika til Norge og tilbake igjen? Hvilke hindringer kan de møte på veien?
- Småkryputforsking: elevene får prøve seg som insektdetektiver. De skal lete etter og fange insekter og andre småkryp.
- Lytte til våren: vi lukker øynene og åpner ørene. Hvilke lyder hører vi og hvem lager dem?

Sted: Østensjøvannet i Oslo eller Lilløyplassen på Fornebu.

Tidsrom: mars - mai

Varighet: cirka 3 timer

Kompetansemål:

- Utforske et naturområde og drøfte bærekraftig bruk av området
- Utforske og sammenligne ulike dyre- og plantearters tilpasninger til miljø og levesteder og drøfte hvorfor noen arter dør ut
- Utforske og gjennomføre leker, (...) og andre bevegelsesaktiviteter
- Utforske uteaktiviteter og samarbeide med andre under vekslende årstider i nærmiljøet
- Øve på trygg og sporlaus ferdsel i naturen
- Undre seg, stille spørsmål og lage hypoteser og utforske disse for å finne svar
- Utforske og samtale om etiske sider ved menneskers levesett og ressursbruk

Kompetansemålene er hentet fra læreplanene i naturfag, kroppsøving og KRLE.

Insektenes verden

Innhold:

Opplegget tar utgangspunkt i naturen i nærmiljøet og tar elevene med på en spennende reise i insektenes mangfoldige verden. Elevene får møte de små dyrene på nært hold, lære om insektenes mange roller i naturen og lære å skille ulike småkryp fra hverandre.

Innholdet varierer etter hvor opplegget holdes. Noen av aktivitetene dagen kan inneholde er:

- Naturveilederen forteller om insektenes viktige rolle i naturen med fokus på noen utvalgte grupper og deres livshistorier, blant annet pollinerende insekter.
- Insektjakt. Vi leter med håv, lupe, samleglass og andre verktøy etter ulike insekter og småkryp i naturen. Vi bruker enkle bestemmelsesnøkler for å finne ut hva vi har oppdaget.
- "Sett bena på dyret"-lek: En lek i grupper, hvor riktige kroppsdeler skal settes sammen til riktig dyr, f.eks. bein, vinger m.m.
- Pollinator-lek

Sted: Østensjøvannet i Oslo eller Lilløyplassen på Fornebu

Varighet: cirka 3 timer

Tidsrom: august - oktober

Kompetansemål:

- Utforske et naturområde og drøfte bærekraftig bruk av området
- Utforske og sammenligne ulike dyre- og plantearters tilpasninger til miljø og levesteder og drøfte hvorfor noen arter dør ut
- Utforske og gjennomføre leker, (...) og andre bevegelsesaktiviteter
- Utforske uteaktiviteter og samarbeide med andre under vekslende årstider i nærmiljøet
- Øve på trygg og sporlaus ferdsel i naturen

Kompetansemålene er hentet fra læreplanene i naturfag og kroppsøving.

Livet i Østensjøvannet

Innhold:

Undervisningen tar utgangspunkt i noe av det vi vanligvis ikke legger merke på en tur rundt Østensjøvannet – livet under vannflaten. Vi legger opp til at barna får utforske og være i aktivitet. Dagen inneholder blant annet:

- Introduksjon om livet i vann. Hvorfor er det viktig å ta vare på Østensjøvannet?
- Vi ser på levende små dyr som lever i Østensjøvannet! Vi tegner og prøver å sette navn på det vi finner.
- 30-leken. En variant av natursti der elevene må være aktive og løpe mellom postene. Spørsmålene er knyttet til livet i Østensjøvannet.
- Gjedda kommer (en variant av haien kommer). Hva spiser gjeddene i Østensjøvannet?

Sted: Østensjøvannet i Oslo

Varighet: cirka 3 timer

Tidsrom: mai - september

Kompetansemål:

- Utforske et naturområde og drøfte bærekraftig bruk av området
- Utforske og sammenligne ulike dyre- og plantearters tilpasninger til miljø og levesteder og drøfte hvorfor noen arter dør ut
- Utforske og gjennomføre leker, (...) og andre bevegelsesaktiviteter
- Utforske uteaktiviteter og samarbeide med andre under vekslende årstider i nærmiljøet
- Øve på trygg og sporlaus ferdsel i naturen

Kompetansemålene er hentet fra læreplanene i naturfag og kroppsøving.

Livet i fjæra

Innhold:

I dette opplegget utforsker vi de spennende dyrene som lever i strandsonen og ser hvordan de er tilpasset miljøet rundt seg.

- Tur i strandsonen der vi med ulike metoder samler inn og studerer forskjellige arter fra de øverste meterne under overflaten.
- Elevene får studere og beskrive et utvalg av dyrene (krepser, bløtdyr, beinfisk osv.).
- Naturveilederen forteller om tilpasninger til livet rett under havoverflaten, for eksempel hva dyrene spiser og hva de må beskytte seg mot.
- Foredrag: Hvilke dyregrupper finner vi i havet? Hva kjennetegner de ulike dyrene? Hvordan avhenger de av hverandre? Hvilke trusler står livet i havet overfor? Vi bruker både dyr vi har samlet inn og andre dyr som eksempler.

Sted: Lilløyplassen på Fornebu

Varighet: cirka 3 timer

Tidsrom: august – oktober

Kompetansemål:

- Utforske et naturområde og drøfte bærekraftig bruk av området
- Utforske og sammenligne ulike dyre- og plantearters tilpasninger til miljø og levesteder og drøfte hvorfor noen arter dør ut
- Utforske og gjennomføre leker, (...) og andre bevegelsesaktiviteter
- Utforske uteaktiviteter og samarbeide med andre under vekslende årstider i nærmiljøet
- Øve på trygg og sporlaus ferdsel i naturen

Kompetansemålene er hentet fra læreplanen i naturfag og kroppsøving.

Vinternatur

Innhold:

Hva skjer med dyrene og plantene når vinteren kommer? Vi bruker utvalgte arter i nærområdet som eksempler. Elevene får være spordetektiver og lærer å oppdage hvilke dyr som har vært i nærheten gjennom spor og sportegn. Mulige aktiviteter dagen kan inneholde er:

- Hvilke spor hører til hvilke dyr? Elevene leker og lærer sportegn man kan se etter i naturen på vinteren.
- Nærnaturen utforskes ved hjelp av en naturbingo
- Elevene er kreative og lager/tegner dyrespor
- Vinternaturleker som f.eks «alle mine dyr kom hjem»
- Foring av fugl

Sted: Østensjøvannet i Oslo eller Lilløyplassen på Fornebu

Varighet: cirka 3 timer

Tidsrom: desember - februar

Kompetansemål:

- Utforske et naturområde og drøfte bærekraftig bruk av området
- Utforske og sammenligne ulike dyre- og plantearters tilpasninger til miljø og levesteder og drøfte hvorfor noen arter dør ut
- Utforske og gjennomføre leker, (...) og andre bevegelsesaktiviteter
- Utforske uteaktiviteter og samarbeide med andre under vekslende årstider i nærmiljøet
- Øve på trygg og sporlaus ferdsel i naturen

Kompetansemålene er hentet fra læreplanene i naturfag og kroppsøving.

Hvorfor er dyr forskjellige?

Innhold:

Våre naturveiledere kommer til dere og holder en aktivitetsdag full av undring og utforskning. Vi lager en lang tidslinje som viser når dyrene dukket opp på jorda, og forklarer hvordan livet på jorda har utviklet seg. Hvordan har en sommerfugl blitt til og hvorfor er øyet vårt sånn det er? Hvor store var egentlig dinosaurene? Vi undersøker også dyrelivet i nærområdet, og forklarer hvorfor dyrene bor der de bor. Barna får være aktive med både tegning, utforskning av egne øyne, insektøyne og de får være med på verdens mest urettferdige lek.

Sted: I skolens nærområde

Varighet: cirka 3 timer

Tidsrom: hele året

Kompetansemål:

- Utforske et naturområde og drøfte bærekraftig bruk av området
- Utforske og sammenligne ulike dyre- og plantearters tilpasninger til miljø og levesteder og drøfte hvorfor noen arter dør ut
- Utforske og gjennomføre leker, (...) og andre bevegelsesaktiviteter
- Utforske uteaktiviteter og samarbeide med andre under vekslende årstider i nærmiljøet
- Øve på trygg og sporlaus ferdsel i naturen

Kompetansemålene er hentet fra læreplanene i naturfag og kroppsøving.

Friluftsliv

Innhold:

I dette opplegget lærer vi elevene hvordan man kan ha det gøy i naturen på en skånsom måte, samt hvordan å orientere seg i naturen.

- Samtale og diskusjon: hva er friluftsliv, elevenes friluftslivsopplevelser, hvordan pakke en tursekk, bekledning på tur, med mer.
- Kart i en fart. Elevene lærer om hvordan de kan finne fram i naturen gjennom ulike aktiviteter tilpasset deres nivå. Kart og kompass for de eldre elevene, bilder for de yngste.
- Bålbrenning i lunsjen om været tillater det.
- Skjul dine spor. Elevene lærer om sporløs ferdsel i naturen gjennom morsomme aktiviteter.

Sted: Østensjøvannet i Oslo

Varighet: cirka 3 timer

Tidsrom: hele året

Kompetansemål:

- Utforske et naturområde og drøfte bærekraftig bruk av området
- Utforske og sammenligne ulike dyre- og plantearters tilpasninger til miljø og levesteder og drøfte hvorfor noen arter dør ut
- Utforske og gjennomføre leker, (...) og andre bevegelsesaktiviteter
- Utforske uteaktiviteter og samarbeide med andre under vekslende årstider i nærmiljøet
- Øve på trygg og sporlaus ferdsel i naturen
- (...) bruke kart for å orientere seg i kjent terreng
- Delta i (...) bruk av naturressurser og drøfte hvordan naturressurser kan brukes på en bærekraftig måte

Kompetansemålene er hentet fra læreplanene i naturfag og kroppsøving.